

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2022 m. rugpjūčio 1 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Konkurencija – Karteliai – SESV 101 straipsnis – Ieškiniai dėl žalos, patirtos dėl Sąjungos konkurencijos teisės nuostatų pažeidimo, atlyginimo – Komisijos sprendimas, kuriuo konstatuojamas pažeidimas – Susitarimo procedūra – Su pažeidimu susijusios prekės – Specializuoti sunkvežimiai – Buitinių šiukšlių surinkimo sunkvežimiai“

Byloje C-588/20

dėl *Landgericht Hannover* (Hanoverio apygardos teismas, Vokietija) 2020 m. spalio 19 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2020 m. lapkričio 10 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Landkreis Northeim

prieš

Daimler AG,

dalyvaujant

Iveco Magirus AG,

Traton SE, MAN SE, MAN Truck & Bus ir MAN Truck & Bus Deutschland GmbH teisių perėmėjai,

Schönackers Umweltdienste GmbH & Co.KG,

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Arabadjiev (pranešėjas), teisėjai P. G. Xuereb ir A. Kumin,

generalinė advokatė L. Medina,

posėdžio sekretorius D. Dittert, skyriaus vadovas,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2021 m. lapkričio 17 d. posėdžiui,

* Proceso kalba: vokiečių.

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Landkreis Northeim*, atstovaujamos *Rechtsanwälte* L. Maritzen ir B. Rohlfing,
- *Daimler AG*, atstovaujamos *Rechtsanwälte* U. Denzel, L. Schultze-Moderow ir C. von Köckritz,
- *Iveco Magirus AG*, atstovaujamos *Rechtsanwälte* A. Boos, M. Buntscheck, T. Mühlbach ir H. Stichweh,
- *Traton SE* – *MAN SE*, *MAN Truck & Bus* ir *MAN Truck & Bus Deutschland GmbH* teisių perėmėjos, atstovaujamos *Rechtsanwälte* C. Jopen, S. Milde ir D. J. Zimmer,
- *Schönackers Umweltdienste GmbH & Co. KG*, atstovaujamos *Rechtsanwalt* A. Glöckner,
- Austrijos vyriausybės, atstovaujamos A. Posch, E. Samoilova ir J. Schmoll,
- Europos Komisijos, atstovaujamos S. Baches Opi, M. Farley ir L. Wildpanner,

susipažinęs su 2022 m. vasario 24 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2016 m. liepos 19 d. Europos Komisijos sprendimo, apie kurį pranešta dokumentu C(2016) 4673 *final*, dėl procedūros pagal [SESV] 101 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį (byla AT.39824 – Sunkvežimiai) (OL C 108, 2017, p. 6; toliau – atitinkamas sprendimas) išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Landkreis Northeim* (Northeimo apskritis, Vokietija) ir *Daimler AG* ginčą dėl žalos, tariamai padarytos Northeimo apskrčiai dėl atitinkamame sprendime konstatuoto SESV 101 straipsnio ir 1992 m. gegužės 2 d. Europos ekonominės erdvės susitarimo (OL L 1, 1994, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 52 t., p. 3; toliau – EEE susitarimas) 53 straipsnio pažeidimo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Reglamentas (EB) Nr. 1/2003

- 3 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų [SESV 101] ir [102] straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 205) 2 straipsnyje „Įrodinėjimo pareiga“ numatyta:

„Visuose nacionaliniuose ar [Europos Sąjungos] procesuose dėl [SESV 101] ir [102] straipsnių taikymo pareiga įrodyti [SESV 101] straipsnio 1 dalies ar [102] straipsnio pažeidimą tenka šaliai ar institucijai, pareiškusiai, kad būta tokio pažeidimo. Įmonei ar įmonių asociacijai, pretenduojančiai pasinaudoti

[SESV 101] straipsnio 3 dalies nuostatomis, tenka pareiga įrodyti, kad šios straipsnio dalies sąlygos įvykdytos.“

4 Šio reglamento 7 straipsnyje „Pažeidimo nustatymas ir jo nutraukimas“ nustatyta:

„1. Kai Komisija, veikdama skundo pagrindu ar savo iniciatyva, nustato [SESV 101] straipsnio ar [102] straipsnio pažeidimą, ji gali priimti sprendimą, reikalaujantį, kad įmonės ar įmonių asociacijos nutrauktų pažeidimą. Tuo tikslu ji gali skirti įmonei ar įmonių asociacijai bet kokią elgesio ar struktūrinę koreguojančią priemonę, proporcingą įvykdytam pažeidimui ir būtina pažeidimui veiksmingai nutraukti. Struktūrinės priemonės gali būti skiriamos tik tuo atveju, jei nėra lygiai taip pat veiksmingos elgesio priemonės arba jei lygiai taip veiksminga elgesio priemonė būtų įmonei didesnė našta nei struktūrinė. Komisija taip pat gali konstatuoti, kad pažeidimas padarytas praeityje, jei ji turi teisėtą interesą tai daryti.

2. Skundą 1 dalyje nurodytais tikslais turi teisę pateikti fiziniai ar juridiniai asmenys, galintys įrodyti turį teisėtą interesą, ir valstybės narės.“

5 Minėto reglamento 11 straipsnio „Komisijos ir valstybių narių konkurencijos institucijų bendradarbiavimas“ 6 dalyje numatyta:

„Komisijai pradėjus sprendimo priėmimo pagal III skyriaus nuostatas procedūras, valstybių narių konkurencijos institucijos netenka kompetencijos taikyti [SESV 101] ir [102] straipsnius. Jei valstybės narės konkurencijos institucija jau nagrinėja bylą, Komisija inicijuoja procesą tik pasitarusi su ta konkurencijos institucija.“

6 Šio reglamento 16 straipsnio „Vienodas Bendrijos konkurencijos teisės taikymas“ 1 dalyje nurodyta:

„Nacionalinių teismų priimami sprendimai dėl susitarimų, sprendimų ar veiklos pagal [SESV 101] ar [102] straipsnį, jau esančių Komisijos sprendimo objektu, negali prieštarauti Komisijos priimtam sprendimui. Be to, nacionaliniai teismai turi vengti priimti sprendimus, kurie prieštarautų sprendimui, Komisijos ketinamam priimti jos pradėtoje byloje. Todėl nacionalinis teismas gali įvertinti, ar reikia sustabdyti bylą. Šis įpareigojimas nepažeidžia teisių ir pareigų, numatytų [SESV 267] straipsnyje.“

7 Reglamento Nr. 1/2003 18 straipsnio „Prašymai pateikti informaciją“ 1 dalyje nustatyta:

„Kad atliktų savo pareigas, skirtas jai šiuo reglamentu, Komisija gali paprastu prašymu ar sprendimu paprašyti įmones ir įmonių asociacijas pateikti visą reikiamą informaciją.“

8 Minėto reglamento 23 straipsnio „Baudos“ 2 ir 3 dalyse nurodyta:

„2. Komisija savo sprendimu gali skirti baudas įmonėms ar įmonių asociacijoms, jei jos tyčia ar dėl neatsargumo:

a) pažeidžia [SESV 101] ar [102] straipsnio nuostatas; ar

b) nesilaiko sprendimo, nustatančio laikinųjų apsaugos priemonių taikymą pagal 8 straipsnį; ar

c) nesilaiko įsipareigojimo, kuris pagal 9 straipsnį priimtu sprendimu tapo privalomu.

Vienai įmonei ar įmonių asociacijai – pažeidimo dalyvei skiriama bauda negali viršyti 10 % jos bendrosios apyvartos praėjusiais ūkiniais metais.

Jei asociacijos įvykdytas pažeidimas susijęs su jos narių veikla, bauda negali viršyti 10 % visų jos narių, veikiančių šio pažeidimo paveiktoje rinkoje, bendros apyvartos.

3. Nustatant baudos dydį atsižvelgiama į pažeidimo sunkumą ir trukmę.“

2006 m. gairės

- 9 Pagal Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies a punktą skirtų baudų apskaičiavimo gairių (OL C 210, 2006, p. 2; toliau – 2006 m. gairės) 6 punkte nustatyta:

„Su pažeidimu susijusio pardavimo vertės ir pažeidimo trukmės derinys yra laikomas tinkama pakaitine verte, parodančia ekonominę pažeidimo svarbą ir santykinę kiekvienos pažeidime dalyvaujančios įmonės reikšmę. Šie rodikliai pakankamai tiksliai nurodo baudos dydžio lygį ir neturėtų būti laikomi automatinio ir aritmetinio apskaičiavimo metodo pagrindu.“

- 10 Šių gairių 13 punkte numatyta:

„Siekdama nustatyti bazinį skirtinos baudos dydį, Komisija remsis tiesiogiai ar netiesiogiai <...> su pažeidimu susijusių įmonės prekių ar paslaugų pardavimo verte atitinkamame geografiniame [Europos ekonominės erdvės (EEE)] teritorijos sektoriuje. Paprastai Komisija remsis pilnų paskutinių įmonės dalyvavimo pažeidime metų pardavimo rezultatais (toliau – pardavimo verte).“

- 11 Šių gairių 37 punkte nustatyta:

„Nors šiose Gairėse nurodomas bendras baudų apskaičiavimo metodas, tam tikros bylos ypatumai ar būtinybė siekti atgrasomojo poveikio konkrečioje byloje gali pateisinti Komisijos nukrypimą nuo šių metodų ar nuo 21 punkte nustatytų apribojimų.“

Pranešimas dėl susitarimo procedūros

- 12 Komisijos pranešimo dėl susitarimo procedūros tvarkos siekiant priimti sprendimus pagal <...> [R]eglamento <...> Nr. 1/2003 7 ir 23 straipsnius kartelių byloje (OL C 167, 2008, p. 1) 2 punkte nurodyta:

„Kai procedūros šalys pasirengusios pripažinti, kad buvo [SESV 101] straipsnį pažeidžiančio kartelio narėmis, ir pripažinti dėl to atsiradusią savo atsakomybę, jos taip pat gali prisidėti prie atitinkamo sprendimo priėmimo procedūros pagal <...> [R]eglamento <...> Nr. 1/2003 <...> 7 ir 23 straipsnius pagreitavimo, laikydamosi šiame pranešime nurodytos tvarkos ir naudodamosi jame numatytais teisių apsaugos mechanizmais. Nors Komisija, kaip tyrimo institucija ir Sutarties sergėtoja, kuri yra įgaliota priimti vykdomo sprendimus, kurių teismine kontrolę atlieka [Sąjungos] teismai, ir nesideri dėl [Sąjungos] teisės pažeidimo egzistavimo ir atitinkamos sankcijos, tačiau ji gali atlyginti už šiame pranešime apibūdintą bendradarbiavimą.“

Vokietijos teisė

- 13 Pagrindinei bylai taikomos redakcijos 2013 m. birželio 26 d. *Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen* (Įstatymas dėl konkurencijos ribojimų panaikinimo) (BGBl. 2013 I, p. 1750) 33 straipsnio 4 dalyje nustatyta:

„Jeigu dėl šio įstatymo nuostatos pažeidimo arba [SESV 101] arba [102] straipsnių pažeidimo reikalaujama atlyginti žalą, teismas privalo vadovautis pažeidimo konstatavimu tiek, kiek jis yra nustatytas išgaliojusiame antimonopolijos institucijos [*Kartellbehörde*], [Europos Komisijos] arba konkurencijos institucijos [*Wettbewerbsbehörde*] arba kitoje [Sąjungos] valstybėje narėje šias funkcijas atliekančio teismo sprendime. Tai taikytina ir analogiškoms išvadoms, padarytoms įsiteisėjusiuose teismo sprendimuose, priimtuose ginčijant pirmame sakinyje nurodytus sprendimus. <...>“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

- 14 2006 ir 2007 m. Northeimo apskritis konkurso būdu iš *Daimler* įsigijo du buitinių šiukšlių surinkimo sunkvežimius.
- 15 2016 m. liepos 19 d. Europos Komisija, vykdydama susitarimo procedūrą, priėmė atitinkamą sprendimą.
- 16 Tame sprendime Komisija konstatavo, kad egzistavo kartelis, kuriame dalyvavo keli tarptautiniai sunkvežimių gamintojai, įskaitant *Daimler*, MAN SE ir *Iveco Magirus AG*, kiek tai susiję, pirma, su kainų Europos ekonominėje erdvėje nustatymu ir bendrų (bruto) kainų didinimu sunkvežimiams, kurių masė nuo 6 iki 16 tonų (toliau – vidutiniai sunkvežimiai), ir sunkvežimiams, kurių masė didesnė nei 16 tonų (toliau – sunkieji sunkvežimiai), ir, antra, su išmetamųjų teršalų technologijų, tokiems sunkvežimiams būtinų pagal EURO 3–6 standartus, įdiegimo grafiku bei išlaidų perkėlimu, taigi ir SESV 101 straipsnio bei EEE susitarimo 53 straipsnio pažeidimu. Komisija nusprendė, kad šis pažeidimas truko nuo 1997 m. sausio 17 d. iki 2011 m. sausio 18 d.
- 17 Priėmus atitinkamą sprendimą Northeimo apskritis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme, *Landgericht Hannover* (Hanoverio apygardos teismas, Vokietija), pareiškė *Daimler* ieškinį dėl žalos, kurią ši apskritis neva patyrė dėl *Daimler* antikoncepcinių veiksmų, atlyginimo.
- 18 Northeimo apskritis mano, kad iš *Daimler* įsigyti buitinių šiukšlių surinkimo sunkvežimiai priskiriami prie prekių, susijusių su atitinkamame sprendime nustatytu pažeidimu. Šiuo klausimu ji remiasi to sprendimo formuluote; joje tiesiogiai nenurodyta, kad specializuoti sunkvežimiai nepriskiriami prie tokių prekių.
- 19 Savo ruožtu *Daimler* prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme tvirtina, kad atitinkamas sprendimas netaikomas buitinių šiukšlių surinkimo sunkvežimiams, kurie yra specializuoti sunkvežimiai. Šiuo klausimu *Daimler* nurodė, kad 2015 m. birželio 30 d. vykstant procedūrai, po kurios buvo priimtas tas sprendimas, Komisija jai išsiuntė prašymą pateikti informacijos; jame buvo nurodyta, kad, kalbant apie pateiktus klausimus, sąvoka „sunkvežimiai“ neapima naudotų sunkvežimių, specializuotų sunkvežimių (pavyzdžiui, karinių ar gaisrų gesinimo sunkvežimių), papildomai parduodamų priedų (anglų k. „add-ons“), po pardavimo teikiamų paslaugų bei kitų paslaugų ir garantijų.

- 20 Šiomis aplinkybėmis ir atsižvelgiant į Reglamento Nr. 1/2003 16 straipsnio 1 dalies reikalavimus, pagal kuriuos, kai nacionaliniai teismai sprendžia dėl susitarimų, sprendimų ar veiksmų, kuriems taikomas SESV 101 arba 102 straipsnis ir dėl kurių jau yra priimtas Komisijos sprendimas, tie teismai negali priimti sprendimų, kurie prieštarautų tokiam Komisijos sprendimui, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla abejonių dėl prekių, susijusių su atitinkamame sprendime nurodytu karteliu. Konkrečiai kalbant, šiam teismui kyla klausimas, ar, atsižvelgiant į nacionalinę jurisprudenciją dėl sąvokos „sunkvežimiai“, kaip ji apibrėžta tame sprendime, apimties, kuri nėra vienoda, buitinių šiukšlių surinkimo sunkvežimiai nepriskiriami prie šių su karteliu susijusių prekių.
- 21 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas visų pirma primena, kad aptariamo sprendimo 5 konstatuojamojoje dalyje Komisija nusprendė, pirma, kad „[s]u pažeidimu susijusios prekės yra sunkvežimiai, kurių masė yra nuo 6 iki 16 tonų (toliau – vidutiniai sunkvežimiai), ir sunkvežimiai, kurių masė didesnė nei 16 tonų (toliau – sunkieji sunkvežimiai), tiek sunkvežimiai be priekabos, tiek vilkikai“, antra, kad kariniai sunkvežimiai nepriklauso pagrindinėje byloje nagrinėjamo kartelio prekėms, ir, trečia, kad byla, kurioje priimtas atitinkamas sprendimas, „nesusijusi su sunkvežimių aptarnavimu po pardavimo, kitomis paslaugomis ir garantijomis, su naudotų sunkvežimių ar bet kokių kitų prekių ar paslaugų, kurias parduoda šio Sprendimo adresatai, pardavimu“.
- 22 Šiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad formuluotė, kurią Komisija vartojo siekdama apibūdinti su pagrindinėje byloje nagrinėjamu karteliu susijusias prekes, gali būti suprantama kaip iš esmės apimanti tik „įprastus“ sunkvežimius, išskyrus karinius sunkvežimius, ir kad, nesant aiškios nuorodos, specializuoti sunkvežimiai, įskaitant buitinių šiukšlių surinkimo sunkvežimius, nepatenka į Komisijos atitinkamame sprendime vartojamą „sunkvežimių“ sąvoką – jie patenka į „kitų prekių“ sąvoką.
- 23 Vis dėlto, minėto teismo teigimu, šią formuluotę taip pat galima suprasti taip, kad sąvoka „sunkvežimiai“ apima visų rūšių sunkvežimius, įskaitant visų rūšių specializuotus sunkvežimius, išskyrus skirtuosius kariniams tikslams.
- 24 Toliau nacionalinis teismas klausia, kokią reikšmę šio sprendimo 19 punkte nurodytas 2015 m. birželio 30 d. Komisijos prašymas pateikti informacijos turi prekių, susijusių su pagrindinėje byloje nagrinėjamu karteliu, nustatymui. Konkrečiai kalbant, šis teismas suabejojo, ar tai, kad Komisija šiame prašyme nurodė, jog pateiktuose klausimuose sąvoka „sunkvežimiai“ neapima nei naudotų, nei specializuotų sunkvežimių, „be kita ko, karinių sunkvežimių ir gaisrų gesinimo sunkvežimių“, reiškia, kad pastarieji sunkvežimiai nurodyti tik kaip pavyzdžiai, ir tai nėra baigtinis sąrašas.
- 25 Galiausiai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas primena, kad atitinkamas sprendimas buvo priimtas per susitarimo procedūrą, kurią Komisija pradėjo po to, kai šiai institucijai buvo pateikti procedūroje, pradėtoje pagal Reglamento Nr. 1/2003 11 straipsnio 6 dalį, dalyvaujančių šalių prašymai. Šiame kontekste minėtam teismui kyla klausimas, kokią reikšmę turi tai, kad antikonkurencinių veiksmų mastas nustatytas vykstant susitarimo procedūrai.

- 26 Šiomis aplinkybėmis *Landgericht Hannover* (Hanoverio apygardos teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar <...> [atitinkamas] sprendimas turi būti aiškinamas taip, kad šio <...> sprendimo išvados galioja ir specializuotoms transporto priemonėms, be kita ko, [buitinių] šiukšlių surinkimo mašinoms?“

Dėl prejudicinio klausimo

Dėl priimtinum

- 27 Pirma, remdamasi prielaida, kad 1994 m. kovo 9 d. Sprendimas *TWD Textilwerke Deggendorf* (C-188/92, EU:C:1994:90) pagal analogiją taikomas pagrindinėje byloje, Northeimo apskritis tvirtina, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą nepriimtinas, nes *Daimler* Bendrajame Teisme nepareiškė ieškinio dėl atitinkamo sprendimo panaikinimo, vadinasi, ši bendrovė nebegali ginčyti to sprendimo teisėtumo.
- 28 Šiuo klausimu pakanka pažymėti, kad iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą visiškai nematyti, jog *Daimler*, kaip atsakovė pagrindinėje byloje pagal Northeimo apskrities ieškinį dėl žalos atlyginimo, pareiškta priėmus atitinkamą sprendimą, ginčija to sprendimo galiojimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme. Kita vertus, iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos aiškiai matyti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo prašoma išaiškinti minėtą sprendimą, o ne nuspręsti dėl jo galiojimo.
- 29 Antra, *Schönackers Umweltdienste GmbH & Co. KG*, įstojusi į pagrindinę bylą šalis, palaikanti Northeimo apskrities reikalavimus, tvirtina, kad iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą nėra aišku, kodėl atsakymas į pateiktą klausimą yra būtinas siekiant išspręsti ginčą pagrindinėje byloje.
- 30 Šiuo klausimu primintina, kad pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją, šiam teismui ir nacionaliniams teismams bendradarbiaujant, kaip numatyta SESV 267 straipsnyje, tik bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas, atsakingas už sprendimo priėmimą, atsižvelgdamas į bylos aplinkybes turi įvertinti tai, ar jo sprendimui priimti būtinas prejudicinis sprendimas, ir Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų svarbą. Todėl iš principo Teisingumo Teismas turi priimti sprendimą tuo atveju, jei pateikiami klausimai susiję su Sąjungos teisės išaiškinimu (2020 m. lapkričio 24 d. Sprendimo *Openbaar Ministerie (Dokumentų klastojimas)*, C-510/19, EU:C:2020:953, 25 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 31 Tuo remiantis darytina išvada, kad klausimams dėl Sąjungos teisės taikoma svarbos prezumpcija. Teisingumo Teismas gali atsisakyti priimti sprendimą dėl nacionalinio teismo pateikto prejudicinio klausimo, tik jeigu akivaizdu, kad prašomas Sąjungos teisės išaiškinimas visiškai nesusijęs su pagrindinėje byloje nagrinėjamo ginčo aplinkybėmis ar dalyku, jeigu problema hipotetinė arba Teisingumo Teismas neturi informacijos apie faktines ir teises aplinkybes, būtinas tam, kad naudingai atsakytų į jam pateiktus klausimus (2020 m. lapkričio 24 d. Sprendimo *Openbaar Ministerie (Dokumentų klastojimas)*, C-510/19, EU:C:2020:953, 26 punktas).

- 32 Konkrečiai kalbant, kaip matyti iš pačios SESV 267 straipsnio formuluotės, prašymas priimti prejudicinį sprendimą turi būti „reikalingas“, kad jį pateikęs teismas galėtų „priimti sprendimą“ savo nagrinėjamoje byloje. Taigi prejudicinio sprendimo priėmimo procedūra, be kita ko, grindžiama prielaida, kad nacionaliniuose teismuose iš tiesų nagrinėjama byla, kurioje jie turi priimti sprendimą, galimai atsižvelgdami į prejudicinį sprendimą (2020 m. lapkričio 24 d. Sprendimo *Openbaar Ministerie (Dokumentų klastojimas)*, C-510/19, EU:C:2020:953, 27 punktą).
- 33 Nagrinėjamu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nagrinėja ieškinį dėl žalos atlyginimo, pareikštą po to, kai buvo priimtas atitinkamas sprendimas, kuriuo Komisija konstatavo kelių tarptautinių sunkvežimių gamintojų, įskaitant *Daimler*, kartelį dėl, pirma, vidutinių sunkvežimių arba sunkiųjų sunkvežimių (tiek sunkvežimių be priekabos, tiek vilkikų) ir, antra, išmetamųjų teršalų technologijų, tokiems sunkvežimiams būtinų pagal EURO 3–6 standartus, įdiegimo grafiko bei išlaidų perkėlimo. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas savo nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą nurodo, kad ieškovė pagrindinėje byloje, kuri iš *Daimler* įsigijo du buitinių šiukšlių surinkimo sunkvežimius, mano, kad tie sunkvežimiai yra su šiuo karteliu susijusios prekės. Kita vertus, *Daimler* šiame teisme nurodė, kad minėti sunkvežimiai, kaip specializuoti sunkvežimiai, nepatenka į atitinkamo sprendimo materialinę taikymo sritį.
- 34 Taigi iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą aiškiai matyti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas dėl atitinkamo sprendimo apimties ir visų pirma dėl to, ar šiuo atveju minėti buitinių šiukšlių surinkimo sunkvežimiai patenka tarp prekių, susijusių su atitinkamame sprendime Komisijos konstatuotu karteliu.
- 35 Šiomis aplinkybėmis prašomas minėto sprendimo apimties išaiškinimas atrodo būtinas, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas galėtų nustatyti, ar ieškinys dėl žalos atlyginimo nagrinėjamu atveju yra pagrįstas.
- 36 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra priimtinas.

Dėl esmės

- 37 Prejudiciniu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar atitinkamas sprendimas turi būti aiškinamas taip, kad specializuoti sunkvežimiai, be kita ko, buitinių šiukšlių surinkimo sunkvežimiai, priskiriami prie prekių, susijusių su šiame sprendime konstatuotu karteliu.
- 38 Šiuo klausimu pirmiausia reikia pažymėti, kad su Komisijos sprendime konstatuotu SESV 101 straipsnio pažeidimu susijusios prekės nustatomos atsižvelgiant į susitarimus ir veiklą, su kuriais susijęs kartelis. Būtent kartelio nariai savanoriškai sutelkia savo antikonkurencinius veiksmus į su šiuo karteliu susijusias prekes.
- 39 Darytina išvada, kad siekiant nustatyti, ar specializuoti sunkvežimiai, be kita ko, buitinių šiukšlių surinkimo sunkvežimiai, priskiriami prie prekių, susijusių su atitinkamame sprendime konstatuotu karteliu, pirmiausia reikia remtis to sprendimo rezoliucine dalimi ir motyvais, todėl įvairiuose Sąjungos antrinės teisės aktuose, į kuriuos daro nuorodą šio proceso dalyviai, pateiktos sąvokų „sunkvežimiai“ ir „specialios paskirties transporto priemonės“ apibrėžtys neturi reikšmės.

- 40 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad pagal aptariamo sprendimo 1 straipsnį pagrindinėje byloje nagrinėjamas kartelis buvo susijęs, pirma, su vidutinių ir sunkiųjų sunkvežimių kainų nustatymu ir bendrų kainų didinimu EEE ir, antra, su išmetamųjų teršalų technologijų, tokiems sunkvežimiams būtinų pagal EURO 3–6 standartus, įdiegimo grafiku bei išlaidų perkėlimu.
- 41 Kalbant apie prekes, susijusias su pagrindinėje byloje nagrinėjamu karteliu, pažymėtina, kad aptariamo sprendimo 5 konstatuojamojoje dalyje, poskyryje „Prekė“, Komisija aiškiai nurodė prekes, dėl kurių kartelio nariai sudarė slaptus susitarimus.
- 42 Kaip matyti iš šios konstatuojamosios dalies pirmo sakinio, su pagrindinėje byloje nagrinėjamu pažeidimu susijusios prekės yra sunkvežimiai, kurių masė yra nuo 6 iki 16 tonų (vidutiniai sunkvežimiai), ir sunkvežimiai, kurių masė didesnė nei 16 tonų (sunkieji sunkvežimiai), tiek sunkvežimiai be priekabos, tiek vilkikai. Minėtos konstatuojamosios dalies 5 išnašoje Komisija aiškiai nurodė, kad prie nagrinėjamų prekių nepriskiriami tik kariniai sunkvežimiai.
- 43 Tos pačios konstatuojamosios dalies antrajame sakinyje nurodyta, kad byla, kurioje priimtas atitinkamas sprendimas, nesusijusi su sunkvežimių priežiūra po pardavimo, kitomis paslaugomis ir garantijomis, su naudotų sunkvežimių ar bet kokių kitų prekių ar paslaugų pardavimu.
- 44 Šiomis aplinkybėmis, kadangi aptariamo sprendimo 5 konstatuojamojoje dalyje pateiktas sunkvežimių skirstymas pagal kategorijas atliekamas tik pagal sunkvežimių masę, reikia konstatuoti, kad, kaip išvados 74 punkte pažymėjo generalinė advokatė, tame sprendime įtvirtintas kriterijus, pagal kurį nustatoma, ar sunkvežimis patenka į jo taikymo sritį, yra jo masė.
- 45 Darytina išvada, kad atitinkamas sprendimas susijęs su visų vidutinių ir sunkiųjų sunkvežimių – tiek sunkvežimių be priekabos, tiek vilkikų – pardavimu.
- 46 Be to, tame sprendime nėra nieko, kas leistų daryti išvadą, kad specializuoti sunkvežimiai nepriskirtini prie prekių, susijusių su pagrindinėje byloje nagrinėjamu pažeidimu.
- 47 Kita vertus, kaip matyti, be kita ko, iš ginčijamo sprendimo 46, 48 ir 56 konstatuojamųjų dalių, kurios yra poskyryje „Pažeidimo pobūdis ir apimtis“, pagrindinėje byloje nagrinėjamas pažeidimas buvo susijęs su visais specializuotos ir pagrindinės įrangos modeliais ir visais gamykliniais variantais, kuriuos siūlė skirtingi gamintojai, dalyvavę pagrindinėje byloje nagrinėjamame kartelyje.
- 48 Visų pirma iš to sprendimo 46 konstatuojamosios dalies matyti, kad Komisija nustatė, jog atitinkamos įmonės keitėsi bendrų kainų sąrašais ir kompiuterizuotais sunkvežimių konfigūroriais, į kuriuos buvo įtraukti visi įmanomi modeliai ir variantai, o tai palengvino bet kokių sunkvežimių konfigūracijų bruto kainų apskaičiavimą. Pagal minėto sprendimo 28 konstatuojamąją dalį šie kainų sąrašai apėmė visų modelių vidutinių ir sunkiųjų sunkvežimių kainas ir visus gamyklinius variantus (specializuotai įrangai), siūlomus skirtingų gamintojų.
- 49 Be to, iš atitinkamo sprendimo 48 konstatuojamosios dalies matyti, kad elektroniniai konfigūroriai, kuriais keitėsi atitinkamos įmonės, leido nustatyti, kurios parinktys yra suderinamos su kuriais sunkvežimiais ir kurios parinktys gali būti standartinės arba papildomos įrangos dalis.

- 50 Galiausiai iš to sprendimo 56 konstatuojamosios dalies matyti, kad informacija, kuria keitėsi atitinkamos įmonės, apėmė informaciją apie arba pagrindinių sunkvežimių modelių, arba sunkvežimių ir galimų variantų numatomus bendrų kainų didinimus.
- 51 Šiomis aplinkybėmis manytina, kad specializuoti sunkvežimiai, įskaitant buitinių šiukšlių surinkimo sunkvežimius, priklauso prekėms, susijusioms su atitinkamame sprendime konstatuotu pažeidimu.
- 52 Šios išvados nepaneigia, be kita ko, *Daimler*, *Traton SE* ir *Iveco Magirus* pateikti argumentai, kad per susitarimo procedūrą joms pateikti prašymai pateikti informacijos neišvengiamai yra svarbūs siekiant nustatyti, ar specializuoti sunkvežimiai buvo prekių, susijusių su pagrindinėje byloje nagrinėjamu karteliu, dalis. Šio sprendimo 19 punkte nurodytame 2015 m. birželio 30 d. prašyme pateikti informacijos (juo siekta gauti informacijos apie apyvartą, kurią atitinkamos įmonės pasiekė pardavinėdamos tiesiogiai ar netiesiogiai su nustatytu pažeidimu susijusias prekes, siekiant nustatyti baudos dydį) Komisija aiškiai nurodė, kad specializuoti sunkvežimiai, kaip antai kariniai ir gaisro gesinimo sunkvežimiai, nepatenka į sąvoką „sunkvežimiai“, dėl kurios reikia pateikti duomenis apie pasiektą apyvartą. Šiomis aplinkybėmis būtų prieštaringa apskaičiuojant baudą neatsižvelgti į specializuotų sunkvežimių pardavimo apyvartą, bet įtraukti šiuos sunkvežimius į sąvoką „sunkvežimiai“, kaip tai suprantama pagal atitinkamo sprendimo 5 konstatuojamąją dalį.
- 53 Šiuo klausimu reikia pažymėti, pirma, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 12 punkte nuodoto Komisijos pranešimo 2 punkto, nors per susitarimo procedūrą Komisija gali atlyginti už atitinkamų įmonių bendradarbiavimą, ji nesideri nei dėl Sąjungos konkurencijos taisyklių pažeidimo, nei dėl už jį skirtos sankcijos. Taigi aplinkybė, kad atitinkamas sprendimas buvo priimtas vykstant tokiai procedūrai, neturi reikšmės nustatant antikonkurencinių veiksmų mastą.
- 54 Antra, iš Reglamento Nr. 1/2003 18 straipsnio 1 dalies matyti, kad siekdama atlikti savo pareigas, skirtas jai šiuo reglamentu, Komisija gali paprastu prašymu ar sprendimu paprašyti įmones ir įmonių asociacijas pateikti visą reikiamą informaciją.
- 55 Iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad prašymas pateikti informacijos yra tyrimo priemonė, kurios vienintelis tikslas – leisti Komisijai gauti reikiamą informaciją ir dokumentus, kad ji galėtų patikrinti tam tikros faktinės ir teisinės situacijos tikrumą ir turinį (šiuo klausimu žr. 2016 m. kovo 10 d. Sprendimo *HeidelbergCement / Komisija*, C-247/14 P, EU:C:2016:149, 37 punktą).
- 56 Kaip išvados 83 punkte iš esmės pažymėjo generalinė advokatė, tokiu prašymu pateikti informacijos nesiekama apibrėžti ar nurodyti su antikonkurenciniais veiksmais susijusių prekių.
- 57 Nagrinėjamu atveju iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, kad šio sprendimo 19 punkte nurodytu 2015 m. birželio 30 d. prašymu pateikti informacijos buvo siekiama tik gauti informacijos apie atitinkamų įmonių apyvartą, gautą iš parduotų tiesiogiai ar netiesiogiai su nustatytu pažeidimu susijusių prekių, siekiant nustatyti baudos dydį.
- 58 Trečia, reikia priminti, kad Komisija turi plačią diskreciją pasirinkti baudų už Sąjungos konkurencijos taisyklių pažeidimus apskaičiavimo metodą. Šis apskaičiavimo metodas numato įvairias lankstumo suteikiančias nuostatas, leidžiančias Komisijai įgyvendinti savo diskreciją

nepažeidžiant Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 ir 3 dalių (2009 m. rugsėjo 3 d. Sprendimo *Papierfabrik August Koehler ir kt. / Komisija*, C-322/07 P, C-327/07 P ir C-338/07 P, EU:C:2009:500, 112 punktą).

- 59 Nors Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalyje Komisijai palikta diskrecija, šioje nuostatoje vis dėlto įtvirtinti objektyvūs kriterijai, kurių ji privalo laikytis naudodamasi ta diskrecija. Pirma, baudos, kurią galima skirti įmonei, dydis turi skaičiais įvertinamą ir absoliučią ribą, todėl galima iš anksto nustatyti maksimalų baudos, kuri gali būti skirta konkrečiai įmonei, dydį. Antra, naudojimasis šia diskrecija taip pat ribojamas elgesio taisyklėmis, kurias nusistatė pati Komisija (šiuo klausimu žr. 2013 m. liepos 18 d. Sprendimo *Schindler Holding ir kt. / Komisija*, C-501/11 P, EU:C:2013:522, 58 punktą ir 2015 m. kovo 19 d. Sprendimo *Dole Food ir Dole Fresh Fruit Europe / Komisija*, C-286/13 P, EU:C:2015:184, 146 punktą).
- 60 Šiomis aplinkybėmis reikia pažymėti, kad 2006 m. gairių 13 punkte numatyta, jog „siekdama nustatyti bazinį skirtingos baudos dydį Komisija remsis tiesiogiai ar netiesiogiai su pažeidimu susijusių įmonės prekių ar paslaugų pardavimo verte atitinkamame geografiniame EEE teritorijos sektoriuje“. Šių gairių 6 punkte nurodoma, kad „su pažeidimu susijusio pardavimo vertės ir pažeidimo trukmės derinys yra laikomas tinkama pakaitine verte, parodančia ekonominę pažeidimo svarbą ir santykinę kiekvienos pažeidime [darant pažeidimą] dalyvaujančios įmonės reikšmę“.
- 61 Atsižvelgiant į tai, pagal 2006 m. gairių 37 punktą Komisija gali nukrypti nuo šiose gairėse numatyto bendro baudų apskaičiavimo metodo, kad atsižvelgtų į konkretaus atvejo ypatumus arba pasiektų pakankamą atgrasomąjį poveikį.
- 62 Kaip išvados 94 ir 95 punktuose iš esmės pažymėjo generalinė advokatė, tam tikrais atvejais Komisija neprivalo atsižvelgti į didžiausią visų su karteliu susijusių pardavimų vertę, kad užtikrintų baudos veiksmingumą ir atgrasomumą.
- 63 Atsižvelgiant į tai, reikia pažymėti, kad kai Komisija nusprendžia remtis šių 2006 m. gairių 37 punktu ir nukrypti nuo jame nustatytos bendros apskaičiavimo metodikos, ji turi laikytis jai pagal SESV 296 straipsnį tenkančios pareigos motyvuoti. Komisija negali nukrypti nuo minėtų gairių, konkrečiu atveju nenurodžiusi Sąjungos teisę atitinkančių priežasčių.
- 64 Nagrinėjamu atveju iš atitinkamo sprendimo 106 konstatuojamosios dalies matyti, kad paskirtos baudos buvo apskaičiuotos remiantis 2006 m. gairėse įtvirtintais principais. To sprendimo 108 ir 110 konstatuojamosiose dalyse Komisija taip pat priminė šių gairių 13 punkte įtvirtintą reikšmingų pardavimų apskaičiavimo taisyklę. Minėto sprendimo 109 konstatuojamojoje dalyje Komisija pažymėjo, kad reikšminga pardavimų vertė apima vidutinių ir sunkiųjų sunkvežimių – tiek sunkvežimių be priekabos, tiek vilkikų – pardavimą.
- 65 Vis dėlto iš atitinkamo sprendimo 112 konstatuojamosios dalies matyti, kad Komisija taikė 2006 m. gairių 37 punktą, siekdama vienodai suderinti kiekvienos įmonės pardavimo vertės proporcijas ir apskaičiuoti baudų kintamus ir papildomus dydžius. Komisija paaiškino, kad tai darė remdamasi savo diskrecija ir, be kita ko, „siekdama proporcingumo“. Konkrečiai kalbant, Komisija nusprendė, kad, atsižvelgiant į atitinkamų įmonių pardavimo vertės dydį, atgrasymo ir proporcingumo tikslai, kuriais grindžiamas Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies a punktas, galėjo būti pasiekti nesiremiant bendra atitinkamų įmonių sunkvežimių pardavimo verte. Taigi, remdamasi šiuo 37 punktu Komisija nusprendė apskaičiuojant baudą atsižvelgti tik į dalį visos pardavimo vertės.

- 66 Šiomis aplinkybėmis, kaip išvados 90 ir 91 punktuose iš esmės pažymėjo generalinė advokatė, tai, kad specializuoti sunkvežimiai nebuvo įtraukti į šio sprendimo 19 punkte nurodytame 2015 m. birželio 30 d. prašyme pateikti informacijos (kuriuo siekta gauti informacijos apie atitinkamų įmonių apyvartą, gautą iš parduotų tiesiogiai ar netiesiogiai su nustatytu pažeidimu susijusių prekių) pavartotą sąvoką „sunkvežimiai“ ir kad aptariamo sprendimo 112 konstatuojamojoje dalyje Komisija, apskaičiuodama baudą, nusprendė atsižvelgti tik į dalį bendros pardavimo vertės, neleidžia teigti, kad specializuoti sunkvežimiai nebuvo priskirtini prie prekių, susijusių su pagrindinėje byloje nagrinėjamu karteliu.
- 67 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti taip: atitinkamas sprendimas turi būti aiškinamas taip, kad specializuoti sunkvežimiai, įskaitant buitinių šiukšlių surinkimo sunkvežimius, priskiriami prie prekių, susijusių su tame sprendime konstatuotu karteliu.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 68 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

2016 m. liepos 19 d. Europos Komisijos sprendimas, apie kurį pranešta dokumentu C(2016) 4673 *final*, dėl procedūros pagal [SESV] 101 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį (byla AT.39824 – Sunkvežimiai) turi būti aiškinamas taip, kad specializuoti sunkvežimiai, įskaitant buitinių šiukšlių surinkimo sunkvežimius, priskiriami prie prekių, susijusių su tame sprendime konstatuotu karteliu.

Parašai.